

الباطل و اهمال کشف العاطل — تقدیم و تفسیر	عنوان: حسینی میلانی، سید علی، ۱۳۲۷
موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، قبل از هجرت قم — اثبات حلالات	عنوان قراردادی: ابطال نهجه الباطل و اهمال کشف العاطل.
موضوع: *Proof of Ali ibn Abi-talib, Imam 1, 600-661 caliphate	شرح نهجه الحق و کشف الصدق. شرح
موضوع: امامت — دفاعیه‌ها	الله بن روزبهان شیرازی / سید علی حسینی میلانی؛ ترجمه و ویرایش هیئت تحریریه انتشارات الحقایق.
موضوع: Imamate -- Apologetic works	مشخصات تشریف: قم: الحقایق، ۱۳۹۹.
موضوع: شیعه — دفاعیه‌ها	مشخصات ظاهری: مصر، ۲۲۸.
موضوع: Shi'ah -- Apologetic works	فروضت: سلسه پژوهش‌های اعتقادی: ۴۹.
موضوع: اهل سنت — دفاعیه‌ها	شایک: ۳ - ۶۰۰ - ۹۷۸
موضوع: Sunnites -- Apologetic works	وسعیت فهرست نویسی: فایضا
شناسه افزوده: علامه حلبی، حسن بن یوسف، ۶۴۸-۷۲۶ق.	پادداشت: این کتاب شرحی است بر کتاب «ابطال الباطل»
نهج الحق و کشف الصدق. شرح	فضل الله بن روزبهان که خود نیز نقدی بر «نهج الحق و کشف الصدق» تألیف علامه حلبی است.
شناسه افزوده: فضل الله بن روزبهان، ۹۸۰-۹۲۵ق. ابطال	پادداشت: کتابنامه: ص: ۲۱۵ - ۲۲۷ - ۲۱۵؛ همچنین به صورت زیرنویس.
نهج الباطل و اهمال کشف العاطل. شرح	عنوان دیگر: نقدی بر کتاب فضل الله بن روزبهان شیرازی
شناسه افزوده: انتشارات الحقایق	موضوع: علامه حلبی، حسن بن یوسف، ۶۴۸-۷۲۶ق. نهج الحق و کشف الصدق — تقدیم و تفسیر
ردہ بندی کنگره: BP ۲۱۰/۵	موضوع: فضل الله بن روزبهان، ۹۸۰-۹۲۵ق. ابطال نهج
ردہ بندی دیوبی: ۴۱۷۲	
شماره کتابشناسی ملی: ۷۲۶۹۹۸۷	

نام کتاب: برهان آشکار
مؤلف: آیت الله سید علی حسینی میلانی
ترجمه و ویرایش: هیئت تحریریه انتشارات الحقایق
ناشر: الحقایق
شماره کان: ۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۹
چاپ: سرمدی
قیمت: ۲۲۰۰۰ ریال
شایک: ۳ - ۶۰۰ - ۸۵۱۸ - ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۳۰ - ۳

حقوق چاپ محفوظ است

مراکز پخش:

- قم: تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۲۶۸۲ و ۰۲۵-۳۷۸۳۷۳۲۰
  - تهران: خیابان پاسداران، خیابان شهید گلشنی، نیش خیابان ناطق نوری، ساختمان زمرد، طبقه دوم، پلاک ۴۳، نشر آفاق، تلفن: ۰۲۱-۲۲۸۴۷۰۳۵
  - مشهد: چهارراه شهد، پشت با غ نادری، کوچه شهید خوارکیان، پاساز گنجینه کتاب، انتشارات نور الکتاب (میلانی)، تلفن: ۰۵۱-۳۲۲۴۲۲۶۲
  - اصفهان: چهارباغ بایین، رویه روی ورزشگاه تختی، مرکز تخصصی حوزه علمیه اصفهان، تلفن: ۰۳۱-۳۲۲۴۰۶۰۸
- نشانی اینترنت: www.al-milani.com پست الکترونیک: info@al-milani.com سامانه پیام کوتاه: ۱۰۰۰ ۱۴۱۴

www.Ketab.ir

فهرست نکاشته‌ها

۱۳	سرآغاز
۱۷	مقدمه
	بخش یکم
	آشنایی کوتاه با روحیه ابن روزبهان
۲۳	دشنام، ناسزا و نسبت‌های ناروا
۲۳	سخنان ناهمجارت!
۲۴	نهایت نادانی!
۲۴	جلب رضایت سلطان!
۲۵	نهایت تعصّب!
۲۵	اوج نادانی!
۲۵	مرد کودن!
۲۶	نسبت دروغ و افترا به شیعه!
۲۶	یاوه‌سر!
۲۷	مرد ناشنو!

- ۲۸ ..... دروغ پرداز!
- ۲۸ ..... همچون الاغ!
- ۲۹ ..... اوج حماقت!
- ۲۹ ..... همچون یهود!
- ۳۰ ..... خرافه گویی و هذیان پراکنی!
- ۳۰ ..... ناباوران به جهان آخرت!
- ۳۱ ..... نسبت دزدی!
- ۳۱ ..... اوج شرم و عقده گشایی!
- ۳۲ ..... نسبت نادانی!
- ۳۳ ..... نسبت دروغ بافی!
- ۳۳ ..... نسبت فسق!
- ۳۴ ..... ناتوانی علمی!
- ۳۴ ..... شگفتی از اثبات عصمت پیامبران الهی
- ۳۵ ..... نادان و کوردل!
- ۳۶ ..... واکنش در برابر عیوب خلفا

بخش دوم

كتاب فضل الله بن روزبهان در ترازوی نقد

۱. همدردی با امویان و دشمنان امیر مؤمنان علی علیه السلام

۴۱	توجیه رفتار عایشه
۴۲	تمجید از امرای امویان
۴۳	معاویه و ایرادها
۴۴	دفاع از معاویه
۴۶	همگامی با مدافعان دیگر
۴۷	۱. کاتب وحی!
۴۷	۲. پرهیز از انتقاد!
۴۸	۳. صحابی پیامبر!
۴۹	تناقض در دفاع
۵۳	دفاع از عبدالله بن زبیر
۵۵	پاسخ از دفاعیّه
۵۵	دفاع از انس بن مالک
۵۵	پاسخ از دفاعیّه
۵۷	۲. تکذیب مسلمات و مسائل قطعی
۵۷	۱. حضور ابوبکر در سپاه اسامه
۵۹	ابوبکر و حدیث انفرادی
۶۱	هجوم ابوبکر به خانه فاطمه علیها السلام
۶۱	راویان خبر هجوم
۶۳	روایت طبری

۶۵	صحت سند و بررسی راویان
۶۵	۱. یونس بن عبدالاعلی صدفی مصری
۶۶	۲. یحیی بن عبدالله بن بکیر مصری
۶۶	۳. لیث بن سعد
۶۶	۴. علوان بن داود
۶۷	۵. صالح بن کیسان
۶۸	۶. عمر بن عبدالرحمان بن عوف
۶۸	روایت حاکم نیشابوری
۶۹	روایت متّقی هندی
۷۰	روایت سعید بن عقیل
۷۲	روایت ابن عساکر
۷۴	روایت قاسم بن سلام
۷۶	۲. عمر و تحریم مهریه سنگین
۸۱	عمر بدعت‌گزار نماز تراویح
۸۲	سخنی در نماز تراویح
۸۶	عمر و حکم سنگسار برای زن باردار و زن دیوانه
۸۷	نادانی عمر به آیات و احکام الهی
۸۹	۳. عثمان و ایرادهای او
۸۹	کتک زدن عبدالله بن مسعود

۹۱	کتک زدن عمار بن یاسر
۹۴	۴. معاویه و ناسراگویی به امیر مؤمنان علی علیه السلام
۹۷	۵. شاگردی شافعی در محضر محمد بن حسن شیبانی
۹۹	۳. ایراد به علمای اهل سنت
۹۹	احمد بن حنبل
۱۰۰	ابن مغازلی
۱۰۲	خوارزمی
۱۰۵	طبری
۱۰۹	۴. نقل روایت از متعصبان و استناد به آنان
۱۰۹	دفاع از جاحظ
۱۱۰	استناد به کتاب الموضوعات ابن جوزی
۱۱۱	عالمان اهل سنت و ابن جوزی
۱۱۵	۵. نقل مطالب نانوشته و انکار مطالب واردہ در کتاب‌های دیگران
۱۱۵	رد دیدگاه اشاعره
۱۱۶	تبئه مغیره و عمر
۱۱۷	دفاع از عثمان
۱۲۱	۶. تحریف روایات و واژگان آنها
۱۲۱	عصمت پیامبران الهی
۱۲۴	خواستگاری از دختر پیامبر

۱۲۶	اعتراض‌های بی‌ادبانه عمر
۱۲۸	عمر و تغییر در اذان
۱۳۰	عمر و جریان ارث رسول خدا صلی الله علیه وآل
۱۳۸	عاویشه و دو کنیز خنیاگر
۱۴۰	تحریف سخنان قاضی عیاض
۱۴۳	۷. تناقض‌گویی
۱۴۳	امامت و برتری امیر مؤمنان علی علیه السلام
۱۴۵	اعتراف و تناقض‌گویی
۱۴۶	آتش به خانه وحی
۱۴۹	لعن معاویه و دفاع از عمّار
۱۵۰	گرامیداشت صحابه
۱۵۱	۸. خروج از بحث و پرهیز از اقرار به حق
۱۵۱	علی علیه السلام ولی مؤمنان
۱۵۳	شجاع‌ترین صحابی
۱۵۴	آیه تطهیر و حدیث کسا
۱۵۵	۹. انکار فضایل امیر مؤمنان علی علیه السلام
۱۵۵	ولادت در کعبه
۱۵۶	پرچمدار جنگ حنین
۱۵۸	نخستین مسلمان

۱۰۹	آیه تطهیر
۱۰۹	فداکاری در لیله المیت
۱۶۳	امامت از جانب خدا
۱۶۵	هدایت‌گر امت
۱۷۰	شناخت دشمنان علی علیه السلام
۱۷۱	گواهی بر ولایت
۱۷۳	نزول هُلْ أَتَى در شأن آل مصطفی علیهم السلام
۱۷۷	بهترین آفریدگان
۱۷۹	مؤمنان شایسته
۱۸۱	نزول آیه اکمال
۱۸۳	اولویت خویشاوندان
۱۸۵	امامت علی علیه السلام از دیدگاه روایات
۱۸۸	امامت علی علیه السلام و حدیث «یوم الإنذار»
۱۹۰	ابلاغ پیام فقط به وسیله علی علیه السلام
۱۹۷	روز رستاخیز و جایگاه علی علیه السلام
۱۹۹	سخنی از شیخ مظفر رحمه الله
۲۰۳	تلاش‌های واهی دیگر
۲۰۳	سواءستفاده از برخی فضایل صحیح و اثبات شده
۲۰۴	مهرورزی به عموم صحابه

۲۰۶	ناکارآمدی تلاش‌ها
۲۰۶	۱. چگونه فضایل صحیح موجب خدشه اعتبار خلفاً می‌شود؟
۲۰۶	۲. درخواست پذیرش همه فضایل صحابه!
۲۰۷	۳. ادعای غیر عالمنه صحت احادیث
۲۰۷	۴. رفتار دوگانه در پذیرش احادیث صحیح
۲۰۷	۵. ادعای مهرورزی به امیر مؤمنان علی علیه السلام
۲۰۸	۶. ناگاهی از حداقل شروط بحث و جدل
۲۱۰	ادعای متفاوت
۲۱۱	ابن روزبهان یا ابن تیمیّه؟
۲۱۵	کتابنامه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

... آخرين و كامل ترین دين الهى با بعثت خاتم الانبياء، حضرت
محمد مصطفى صلی الله عليه وآلہ و جهانیان عرضه شد و آئين و رسالت
پیام رسانان الهى با نبوت ان حضرت پایان پذیرفت.

دين اسلام در شهر مکه شکوفا شد و پس از بیست و سه سال
زحمات طاقت فرسای رسول خدا صلی الله عليه وآلہ و جمعی از یاران
باو فایش، تمامی جزیره العرب را فراگرفت.
ادامه این راه الهى در هجدهم ذی الحجه، در عدیر خم و به صورت
علنى، از جانب خدای منان به نخستین رادمرد عالم اسلام پس از پیامبر
خدا صلی الله عليه وآلہ يعني امیر مؤمنان علیٰ علیه السلام سپرده شد.

در این روز، با اعلان ولایت و جانشینی حضرت علی علیه السلام،
نعمت الهى تمام و دین اسلام تکمیل و سپس به عنوان تنها دین مورد پسند

حضرت حق اعلام گردید. این چنین شد که کفرو رزان و مشرکان از نابودی دین اسلام مأیوس گشتند.

دیری نباید که برخی اطرافیان پیامبر صلی الله علیه وآل، - با توطئه های از پیش مهیا شده - مسیر هدایت و راهبری را پس از رحلت پیامبر خدا صلی الله علیه وآل منحرف ساختند، دروازه مدینه علم را بستند و مسلمانان را در تحریر و سردرگمی قرار دادند. آنان از همان آغازین روزهای حکومتشان، با منع کتابت احادیث نبوی، جعل احادیث، القای شباهات و تدلیس و تلبیس های شیطانی، حقایق اسلام را - که همچون آفتاب جهان تاب بود - پشت ابرهای سیاه شک و تردید قرار دادند.

بدیهی است که به رغم همه توطئه ها، حقایق اسلام و سخنان در رُبار پیامبر خدا صلی الله علیه وآل، توسط امیر مؤمنان علی علیه السلام، او صیای آن بزرگوار علیهم السلام و جمعی از اصحاب و یاران باوفا، در طول تاریخ جاری شده و در هر برهه ای از زمان، به نوعی جلوه نموده است. آنان با بیان حقایق، دو دلیل ها، شباهه ها و پندارهای واهمی شیاطین و دشمنان اسلام را پاسخ داده و حقیقت را برای همگان آشکار ساخته اند.

در این راستا، نام سپیده باورانی همچون شیخ مفید، سید مرتضی، شیخ طوسی، خواجه نصیر، علامه حلی، قاضی نورالله، میر حامد حسین، سید شرف الدین، امینی و ... همچون ستارگانی پر فروز می درخشند؛ چراکه

اینان در مسیر دفاع از حقایق اسلامی و تبیین واقعیّات مکتب اهل بیت علیهم السلام، با زبان و قلم، به بررسی و پاسخ‌گویی شباهات پرداخته‌اند....

و در دوران ما، یکی از دانشمندان و اندیشمندانی که با قلمی شیوا

و بیانی رُسا به تبیین حقایق تابناک دین مبین اسلام و دفاع عالمانه از

حریم امامت و ولایت امیر مؤمنان علی علیه السلام پرداخته است،

پژوهشگر والامقام حضرت آیت الله سید علی حسینی میلانی، می‌باشد.

مرکز حقایق اسلامی، افتخار دارد که احیای آثار پُربار و گران‌سنگ

آن محقق نسخه را در دستور کار خود قرار داده و با تحقیق، ترجمه

و نشر آثار معظم له، آن‌ها را در اختیار دانش‌پژوهان، فرهیختگان

و تشنگان حقایق اسلامی قرار دهد.

کتابی که در پیش رو دارید، ترجمة یکی از آثار معظم له است که

اینک «فارسی زبانان» را با حقایق اسلامی آشنا می‌سازد.

امید است که این تلاش مورد خشنودی و پسند بقیه الله الأعظم،

حضرت ولی عصر، امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف قرار گیرد.

مرکز حقایق اسلامی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على خير خلقه وأشرف برئته
وآله الطاهرين، ولعنة الله على أعدائهم أجمعين، من الأولين والآخرين.

منهج الكراة في معرفة الإمامة عنوان كتابی است که شیخ ابو منصور
حسن بن یوسف بن مطهر حلی معروف به علامه حلی - متوفای ۷۲۶
هجری - آن را به رشتہ تحریر درآورده است.

با فضل خدای متعال، شرحی در پنج جلد بر این کتاب نگاشته ام که
با درآمدی تحت عنوان این دراسات فی منهاج السنۃ به زیور طبع آراسته
شده است. البته این کتاب با عنوان سیری در منهاج السنۃ به زبان فارسی
ترجمه و در دو جلد چاپ شد و در اختیار دانش پژوهان قرار گرفت.

علامه حلی کتاب دیگری با عنوان نهج الحق وکشف الصدق دارد. این
کتاب از بهترین کتاب های نگاشته شده پیرامون اصول دین به شمار می رود.

فضل الله بن روزبهان شیرازی^۱ از علمای قرن نهم هجری در پاسخ به کتاب علامه، کتابی با نام *إبطال نهج الباطل* را تألیف کرد.

بالطف و توفیق الهی تصمیم گرفت، کتاب ابن روزبهان شیرازی را بررسی و نقد کنم. از این رو با دقت این کتاب را از آغاز تا پایان مطالعه کردم تا از سویی با عقاید و روحیات ابن روزبهان آشنا شوم و از سوی دیگر به مقایسه وی با علامه حلی پیرامون دو کتاب *نهج الحق* و *كشف الصدق* و *إبطال نهج الباطل* داوری کنم.

حاصل این بررسی در قالب چند فصل تحت عنوان نقدی بر کتاب ابن روزبهان در مقدمه کتاب *دلائل الصدق لنهج الحق*^۲ به چاپ رسیده است. اما شایسته بود این مطالب به طور جداگانه نیز منتشر گردد. کتاب پیش رو با عنوان *برهان آشکار ترجمه‌ای* است از مقدمه کتاب یادشده و نقدی است بر کتاب فضل الله بن روزبهان شیرازی که در دو بخش تدوین، تنظیم و سامان یافته است:

بخش یکم. نگاهی کوتاه به روحیه ابن روزبهان،

۱. برای مطالعه شرح حال او می‌توانید به کتاب *الضوء اللماع لأهل القرن التاسع*: ۱۷۱ / ۶ مراجعه نمایید.

۲. تألیف آیت الله شیخ محمد حسن مظفر متوفی سال ۱۳۷۵، چاپ جدید، به کوشش مؤسسه آل البيت علیهم السلام.

بخش دوم. کتاب فضل الله بن روزبهان شیرازی در ترازوی نقد.
از خدای متعال خواستارم که این بحث، مورد استفاده عالمان
و پژوهشگران واقع گردد که توفيق از جانب خدای سبحان است.

سید علی حسینی میلانی